

Informace o dušení vlastnictví: • Tento materiál je autorským dílem vytvořeným zaměstnanci Masarykovy univerzity. • Studenti kurzu/předmětu mají právo pořídit si kopii materiálu pro potřeby vlastního studia. • Jakékoliv další šíření prezentace nebo její části bez svolení Masarykovy univerzity je v rozporu se zákonem.

1 - Seminář

Nemoci respiračního ústrojí:

1.

Pacient 73 let prochládl, popisuje dráždivý kašel, zvýšenou teplotu, ucpaný nos, ztrátu čichu. Pacient v medikaci udává Selegilin, Vasokardin.

Chce si koupit Paralen plus, dále je zvyklý dávat si při nachlazení slivovici.

Co doporučíme?

Můžeme tuto volbu doporučit?

Hrozí nějaké riziko?

Může se stav zhoršit, jakou radu dáte?

2.

Chlapec ve 3 letech nastoupil poprvé do mateřské školy. Po 4 dnech pobytu ve školce se v noci budí s horečkou bez pocení (38,9 °C) a pocitem žízně. Do rána teplota poklesla na 37,5C, přes den je bez dalších příznaků. Následující den nastupuje obstrukce nosu následovaná vodnatou sekrecí a suchým kašlem. Terapie je symptomatická, léčba trvá cca týden. Návštěva lékaře nebyla provedena. Následující týden chlapec chodí opět do školky, další týden chlapec začíná kašlat, kašel je těžký dráždivý, částečně budí i v noci, postupně přechází v produktivní kašel, dostavuje se sekrece z nosu, občasná teplota. Léčba probíhá pomocí volně prodejných léků.

Jakou symptomatickou terapii můžeme doporučit u malého dítěte ?

Jak řešit kašel ?

Kdy a jak řešit teplotu a horečku u dětí ?

Kdy je vhodné navštívit lékaře a kdy můžeme použít samoléčení ?

3.

Chlapec 8 let v zimě spadl do potoka, prochládl, v noci měl vysokou horečku a silné bolesti v krku.

Co doporučíme ?

Jaký postup zvolit ?

Kdy vyhledat lékaře ?

4.

Pacientka 24 let, po prochlazení popisuje silnou bolest v krku, která se stupňuje při polykání, dále uvádí silnou hnisavou rýmu. Již se léčila Nasivinem a Nurofenem stopgrip, ale moc jí to nepomohlo.

- Co doporučíme ?
- Proč léčba zatím nepomohla ?
- Co může být příčinou ?
- Na co se budete ještě ptát ?
- Jaký postup zvolit ?
- Kdy vyhledat lékaře ?

5.

Gravidní pacientka přichází do lékárny s nachlazením - udává rýmu, bolest hlavy a zvýšenou teplotu.

- Jaké nosní kapky lze v těhotenství doporučit?
- Jaká antipyretika lze bezpečně užít? Může být i samotná zvýšená teplota ohrožením pro plod a pokud ano, tak jaká?
- Jaká režimová opatření doporučíte ?

6. Parta mladistvých na večírku konzumovala volně prodejný lék za účelem navození povzbuzujících až halucinačních účinků. Dívka ve věku 16 let vážící cca 50 kg, začala být zmatená s poruchou chůze, následovala nevolnost se zvracením následně třes a kolaps. Z anamnézy vyplývá, že dívka se léčí na pedopsychiatrii pro depresivní symptomatiku.

- O jakou léčivou látku se jedná ? Jaká je její indikace ?
- Jaké jsou její terapeutické rozmezí, které dávky již mohou působit toxicky ?
- Jaké další léčiva, nebo potraviny mohou ovlivnit její farmakokinetiku ?

7. Pacient po prodělaném onemocnění covid – 19 stále ještě pocítuje problémy s dýcháním – dušnost a přetrvává u něj občasný kašel.

- Definujte postinfekční kašel – jak dlouho může trvat ?
- Definujte post- covid syndrom.
- Můžeme tomuto pacientovi doporučit nějaký VPL ?

8. S nástupem období respiračních infekcí si řada pacientů poptává přípravky na posílení imunity.

- Definujte typy imunity a respirační imunitu.
- Doporučte vitamíny na podporu imunity.
- Doporučte minerály na podporu imunity.
- Doporučte fytofarmaka a další přípravky na podporu imunity. (u všech otázek rozlišujte mezi registrovanými přípravky, zdravotními přípravky a potravními doplňky).

2 - Seminář

Urogenitální onemocnění, Poruchy trávicího ústrojí

1.

Slečna si stěžuje na pocit pálení při močení.

O jaký problém se může jednat ?

Co jí můžeme nabídnout?

Jaká jsou režimová opatření?

Kdy vyhledat lékaře ?

2.

Paní v pokročilém stupni těhotenství si stěžuje na časté nutkání na močení a chce si koupit Species urologiceae (bylinky jsou podle ní v těhotenství bezpečné).

Co jí poradíme?

Mohou těhotné urologické čaje?

Proč se nesmí tyto čaje užívat déle jak 2 týdny?

3.

Pán si stěžoval na časté noční močení a pokles sexuální výkonnosti. Nabídlí jsme mu přípravek na prostatu (Prostamol Uno) a za týden si přišel stěžovat, že mu to nezabralo.

Jaký je mechanismus účinku, která složka fytopreparátu je nositelem účinku ?

Proč pacient nezaznamenal zlepšení ?

Jaká je doba nástupu účinku těchto preparátů?

Jakou další možnost fytoterapie znáte ?

4.

Mladá žena má opakované gynekologické výtoky mírného charakteru, občas udává pálení a svědění hlavně po návštěvě bazénu.

Jaké má pacientka potíže ?

Co doporučíte ?

Jaké režimové postupy má dodržovat?

5.

Žena 1981- štíhlá

Dlouhodobě užívá fenolax, folium senna (spíše touto farmakoterapií řešila váhu), Přichází do lékárny pro další fenolax a chce něco na nehty a vlasy, také před nedávnem utrpěla zlomeninu při špatném dostoupení.

Uveďte složení léků, mechanismus účinku, rizika léčby, interakce ?

Jaký problém (stav) pacientky může předvídat ?

Jaká léčiva můžete doporučit ?

Jak lze pacientovi pomoci, co lze doporučit ?

U koho řešit nadváhu medikamentózně a čím ?

6.

Žena – dvě děti

První dítě 10 měsíců staré – akutní vodnatý průjem, bez horečky, dítě je kojené + příkrmy obvyklé jeho věku, paní se rozhodla dítě odstavit a převést na umělé mléko.

Druhé dítě 4 roky mělo několikrát antibiotika, nyní průjem, dávala mu Endiaron[®], který měli doma, už jí došel, chce něco na průjem pro obě děti.

Jak budete reagovat na odstavení dítěte během průjmu ?

Pokud je dítě kojené, je vhodné kojení během průjmu podporovat, nebo podávat jen jinou tekutinu ?

Co doporučíte u takto malého dítěte ?

Jaké jsou rizika dehydratace a jak ji lze sledovat ?

O jakou příčinu průjmu se může jednat u druhého dítěte ?

Je Endiaron[®] vhodný u tohoto dítěte ?

Co můžeme paní doporučit doporučit ?

Jaké rizikové signály musíme sledovat u dětského průjmu ?

7.

Žena 68 let si stěžuje na špatné trávení zeleniny hlavně papriky, občas má průjem, občas se cítí po najezení plná. Žádá i doporučení nějakých čajů.

Co doporučíme, jaká léčiva ?

Jaký mechanismus účinku mají tato léčiva ?

Jaká vhodná fytofarmaka můžeme doporučit ?

Co dále pacientce doporučit ?

8.

Paní 52 let mírná nadváha, udává opakované mírné žlučnickové epizody, hlavně po dobrém vydatném jídle. Nyní se chystá na posvícení, kde bude podávána husa se zelím a knedlíky. Paní se chce zásobit nějakým přípravkem pro případ potíží.

Co doporučíme, jaká léčiva ?

Jaký mechanismus účinku mají tato léčiva ?

Jaká vhodná fytofarmaka můžeme doporučit ?

Co dále pacientce doporučit ?

3 - Seminář

Alergie – zadání semináře:

1. **Pacientka, 40 let, má na jaře po prvním kontaktu se sluníčkem, místo krásného opálení, červenou vyrážku v oblasti hrudníku, která ji pálí a svědí.**

Jedná se o spáleninu nebo o jinou indikaci? Popište principy vzniku.

Jakou první pomoc byste pacientce navrhli?

Jaké volně prodejné léčivé přípravky, popř. kosmetiku lze doporučit?

Jak má pacientka při prvním opalování postupovat příště?

2. **Pacientka, 45 let, má od lékaře předepsaný Fastum gel na bolesti zad. Současně požaduje kvalitní opalovací krém, za 2 dny odlétá k moři.**

Jakou účinnou látku obsahuje Fastum gel, do jaké farmakologické skupiny náleží a jaký je její mechanismus účinku?

Uveďte dispenzační minimum při výdeji LP Fastum gel? Co bychom měli pacientce doporučit?

Uveďte příklad účinných látek, které vykazují tzv. fototoxické účinky, jejichž důsledkem můžou být fotosenzitivní reakce.

3. **Pacient, 35 let, přišel do lékárny s náhlými projevy vodnaté rýmy. Současně s tím pociťuje svědění na jazyku a v očích. Oči má zarudlé. Navíc cítí otok v obličeji, zejména v oblasti očních víček. Pacient má rád focení jarní přírody. Za domem má louku, která teď krásně kvete. Pacient je kuřák.**

O jakou indikaci dle popsanych projevů se s největší pravděpodobností jedná? Popište princip vzniku.

Jaká by měla být reakce lékárníka, zejména pokud se jedná o prvotní projev?

Jaká volně prodejná léčiva lze při této indikaci pacientům poskytnout?

Co je to pylový kalendář a pylová informační služba?

Je možné, aby se tyto projevy objevily až ve středním věku?

4. **Holčička, 7-let, má zřejmě poprvé alergické projevy. V jarním období, před 14 dny, se u ní objevila vodnatá rýma a otok očních víček. Holčička užívala dle doporučení lékaře Analergin, do nosu a očí Livostin gtt. Holčička byla velice neklidná a podrážděná. Oči si třela, po Analerginu byla malátná. Nyní se objevil žlutozelený výtok z očí.**

Jakou indikaci značí žlutozelená sekrece a jaká by měla být okamžitá reakce lékárníka?

Jaká léčba bude s největší pravděpodobností volena?

U jakých indikací lze použít OCUflash kapky? Jedná se o léčivý přípravek?

Do jaké farmakologické skupiny patří účinná látka obsažená v LP Analergin a Livostin, jaký je jejich mechanismus účinku.

V případě přetrvávajících projevů alergického původu, co lze mamince doporučit. Lze zaměnit LP Analergin za jiný volně prodejný léčivý přípravek, který by řešil malátnost? Popř. lze upravit dávkovací schéma Analerginu?

5. **Pacientka, 50 let, má silnou rýmu a kašel. K tomu se jí přidaly vysoké teploty. Nikdy na horečky netrpěla, většinou si brala příležitostně Paralen. Nyní by chtěla něco silnějšího, aby se jí ulovilo, např. Modafen. V mládí jako dítě cítila svíravý pocit při dýchání po Aspirinu – tomu se tedy vyhýbá.**

Jakou účinnou látku nalezneme v Paralenu a v Aspirinu. Do jaké farmakologické skupiny náleží? Popište jejich mechanismus účinku.

K jakému projevu došlo zřejmě u pacientky při užití Aspirinu v dětství?

Od jakého věku lze dle současných doporučení ASA podávat u dětí a proč?

Doporučili byste pacientce Modafen?

6. **Maminka přichází do lékárny s holčičkou, která má od mala problémy s běžně dostupnými dětskými sprchovými gely např. s obsahem heřmánku. Dost často má, zejména na ramínkách, vyrážku. Od lékaře má na postižená místa doporučený Locoid Lipocream.**

Vysvětlete rozdíl mezi alergickou kontaktní dermatitidou a iritační kontaktní dermatitidou. O jakou indikaci se zřejmě jedná v tomto případě?

Jakou účinnou látku obsahuje Locoid Lipocream (farmakologická skupina, mechanismus účinku).

Doporučte mamince vhodný volně prodejný léčivý přípravek k promazávání. Jak často promazávat?

Jaká režimová opatření a jaká kosmetika by měly být voleny?

7. **Pacientka, 25 let, účetní, má již delší dobu problémy s podrážděnými očima. Přes den pracuje na počítači. Ve večerních hodinách ji oči pálí a slzí, nemůže se soustředit na čtení knížky. Chtěla by doporučit vhodné oční kapky. Pacientka nosí kontaktní čočky.**

O jakou indikaci se zřejmě jedná? Popište, jak vzniká a její projevy.

Jaký typ kapek u této indikace používáme, co obsahují a čím se mohou lišit?

Jaké dispenzační minimum by mělo u příslušných očních kapek zaznít?

8. **Pacientka, 35 let, má již 2 roky potíže s chronickou rýmou a ucpaným nosem. V noci nemůže dýchat, přes den to je lepší, kapky skoro nepotřebuje. Dlouhodobě ji nejlépe vyhovuje Nasivin více než Olynth. Chtěla by zkusit ale i něco s éterickými oleji k osvěžení nosu a jeho regeneraci.**

Jak zareagujete?

O jakou indikaci, popř. komplikaci se zřejmě jedná?

Jaké účinné látky se nacházejí v LP Nasivin a Olynth, do jaké farmakologické skupiny patří a jaký je jejich mechanismus účinku. Navrhněte jejich dispenzační minimum.

Jaký další postup, popř. režimová opatření lze pacientce doporučit?

9. **Pacientka, 55 let, přichází do lékárny s výraznými otoky po celém těle. Uvádí, že byla poštípána od komárů.**

Doporučte pacientce vhodné systémové i lokální volně prodejné LP. Uveďte, jakou mají účinnou látku, do jaké farmakologické skupiny patří, jejich mechanismus účinku a dispenzační minimum.

Při jakých indikacích je možné je ještě použít?

Jak poskytnout alergikovi první pomoc při bodnutí žihadlem?

4 – Seminář

Analgetika, bolest, pohybový aparát

1.

Žena 1946, opakované bolesti zad a hlavy, časté bolesti žaludku, nyní průjem, Chce ještě něco na bolesti. Ptá se na přípravek Ibolex.

V medikaci: Tramal	150mg,	1-0-1
Diclofenak	100mg	1-0-1

V rámci samoléčení užívá opakovaně : Anacid 4-6x denně
Tums – několikrát denně
Černé uhlí na průjem
Ibalgin – na bolest – často

S jakou dg. může souviset bolest zad ?

Uveďte složení léků, vidíte nějaká rizika terapie?

Proč je současná analgetická léčba bez efektu?

Může souviset špatný analgetický efekt s lékovou interakcí, jak toto vyřešit?

Jaká OTC léčiva můžete doporučit i mimo skupinu analgetik ?

2.

Žena 75 let, štíhlá nekuřačka, málo pohyblivá, v zimě skoro nevychází z domu V anamnéze osteoporóza, alergie na peniciliny.

Pro akutní bolest a ztuhlost šíje navštěvuje ortopeda – v ordinaci dostává **2 balení meloxicamu po 30 tbl.**

Po dvou dnech užívání meloxicamu udává svědění a výsev vyrážky na hřbetu rukou, otok očí.

Asi po půl roce udává akutní bolest páteře a bolet při chůzi.

Od lékaře Rp. **2x Tramal ret. 150 mg dle potřeby**, akutní bolest zmizela, přetrvává bolest při pohybu, koupila si Diclofenak 25 mg následuje výsev vyrážky na krku, která se šíří dále po celém hrudníku a hodně svědí.

Jaké jsou účinné látky těchto přípravků, na co je pacientka zřejmě užívá?

Mohou se léčiva vzájemně ve svém účinku ovlivňovat?

Souvisí vyrážka s medikací ?

Co doporučíte na zvládnutí vyrážky ?

Co jiného by pacientka mohla udělat proti bolestem zad a šíje?

Jaká OTC léčiva můžete doporučit i mimo skupinu analgetik ?

3.

72letý pacient má diagnózu hluboká žilní trombóza v lýtku pravé nohy, užívá warfarin 5 mg. Pacient trpí dále artrózou, pro zhoršení bolestivosti artrózy požaduje Ibuprofen 400 mg.

Lze doporučit toto analgetikum ?

Může ibuprofen ovlivnit INR ?

Jaké analgetikum zvolit ?

Lze případný NÚ analgetik řešit výběrem vhodné lékové formy ?

4.

Pacientka, 30 let, v 3. trimestru těhotenství – bolí ji zuby.

Může si koupit Ibalgin 400 mg ? pokud ano, v jaké dávce lze užívat, resp. co jiného?

Má 4-leté dítě – v noci mělo horečky – může mu dát Ataralgin tbl, který mají doma ?

5.

Chlapec 10 let – při sportu si narazil loket – popisuje bolest, otok, modřiny.

Může použít Hotemin gel, který mají doma?

Pokud ne, co jiného v lokální formě ?

Lze doporučit i systémově podávat analgetika ?

Jaký další postup lze doporučit ?

6.

Pacientka má silné bolesti hlavy, chce si koupit Ataralgin a Panadol 500 mg tbl.

Je tato kombinace léčiv racionální, pokud ano, tak v jakém dávkování?

Co doporučíme, jaká léčiva ?

Jaký mechanismus účinku mají tato léčiva ?

Můžeme doporučit i jiné přípravky mimo analgetik ?

7.

Muž 78 let

užívá na bolest Ibalgin 2-3x 400mg, občas

 Diklofenak 1x100mg,

 Acylpyrin 2 x 400mg

Pravidelně Anopyrin 100mg 1x1

Dále dostal od praktického lékaře Gingio® 2xdenně

Jaký mechanismus účinku mají tato léčiva ?

Jaká je indikace Gingia a Anopyrinu ?

Hrozí nějaké potíže, nebezpečí, při jakém užívání ?

Jak budete řešit bolest u pacienta ?

5 – Seminář

Léčiva ovlivňující CNS

1.

Student na VŠ se dozvěděl, že existují přípravky na zlepšení paměti při učení. Přišel se do lékárny poradit co si má koupit.

Co doporučíte?
Jaký mechanismus účinku mají tato léčiva?
Jaké dávkování zvolíte?

2.

Rodina by chtěla pro svého dědečka nějaký dárek k Vánocům z lékárny pro podporu paměti. Hodně slyšeli o přípravcích s obsahem jinanu dvoulaločnatého. Senior trpí častými bolestmi zad a kolen, na které užívá celou řadu analgetik.

Jaký mechanismus účinku má jinan?
Hrozí u pacienta nějaká LI?
Co jiného můžeme doporučit na podporu paměti?

3.

Pacientka 36 let v nedávné době prožila smrt blízké osoby, je vyčerpaná událostmi, unavená, má stále smutnou náladu, nemá radost ze života, přichází do lékárny pro nějaký bylinný preparát na zlepšení nálady.

Co můžeme pacientce doporučit ?
Jaké znáte antidepresiva - anxiolytika rostlinného původu ?
Jak dlouho je přirozené truchlit a kdy už je třeba vyhledat lékaře ?
Kdy potíže pacientky řešit v lékárně a jaké jsou varovné příznaky, které by měl řešit lékař ?

4.

Žena 45 let užívá na deprese paroxetin 1x1, dále si v lékárně na zklidnění a na nervy přikoupila třezalku.

Hrozí nějaké potíže, nebezpečí, při jakém užívání ?
Co jiného lze doporučit ?
Jaká augmentace je vhodná u pacientů užívající antidepresiva ?

5.

Muž 61 let užívá Novopasit, dále třezalku tbl. a čaj. občas Guajacuran. Na kašel si koupil Robitusin expektorans.

Jaká je indikace léčiv, proč je pacient asi užívá?
Jaké jsou účinné látky?
Jsou nějaká rizika v terapii?
Co doporučíte a jak tuto situaci vyřešíte?

6.

Pacient 23 let po prodělaném onemocnění COVID – 19 pociťuje přetrvávající symptomy v oblasti psychického zdraví.

Je více úzkostný, má často smutnou náladu, také popisuje problém se spánkem.

(před proděláním covidu tyto potíže nikdy neměl, byl vždy veselý s dobrým spánkem)

Jsou tyto přetrvávající příznaky u pacienta typické po proděláním COVID -19, nebo to spolu nesouvisí?

Jaké přípravky doporučíte na podporu spánku?

Jaké přípravky doporučíte na podporu nálady?

Jaký je jejich mechanismus účinku?

Jaké varovné příznaky již nebudeme řešit samoléčbou?

7.

Žena 36 let, kuřačka od 17 let, kouří až 20 cigaret denně, zapálí si již hned ráno po probuzení, je obézní, žije sama.

Zkoušela již několikrát přestat kouřit sama, ale po několika dnech se ke kouření vrátila.

Rozhodla se opět přestat kouřit, ale obává se přírůstku hmotnosti.

Pro koho se hodí farmakologická léčba závislosti na tabáku, jak se postupuje?

Jaké přípravky máme v lékárně dostupné pro podporu odvykání kouření?

Co pacientce poradíme?

Jaké lékové formy zvolíme?

Jakou životosprávu zvolit?